

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

PREUS DE SOTSCRIPCIÓ:
TRIMESTRE 1'50 PESSETES
ANUNCIS: A PREUS CONVENCIONALS
NUMERO SOLT: 10 CÈNTS

ELS TREBALLS SE PUBLIQUEN BAIX LA RESPONSABILITAT DE LLURS AUTORS
NO'IS RETORNEN ELS ORIGINALS

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DE SANT JOAN, 50, BAIXOS — TELÉFON 256 TARRAGONA, Diumenge, 19 de Maig de 1918 ESTABLIMENT TIPOGRÀFIC: LLORENS I CABRÉ — CARRER DE FORTUNY, NÚM 4

Inoportunitat de certes reformes militars

Una revista financiera fa, pocs dies, posava de relleu la esterilitat que fins ara ve demostrant el Govern d'altura que fa dos mesos es va constituir, i de plorava la poca feina practica que ve fent el mateix, i certament la raó li sobra.

Finals, are havem passat propi de dos mesos i a pesar de les circumstancies perque atravesa el nostre país, les Corts obertes sols han aprovat el projecte de reforma del Reglament del Congrés i del Senat i el de amnistia, i presentat a les Corts el de reformes militars, es a dir, dos mesos per tan poca cosa i no tenint, que se sapiga, aquest Govern altrés projectes a presentar, com si visquessim en el millor dels mons, com si el present i l'esdevenir fossin de color de rosa, com si la guerra que destrossa al món no obligués al estudi conciençut de problemes de capdal importancia per a l'esdevenir de les nacions.

I aixís estem aixís vivim perdent un temps preciós i continuant rodolant cap un abim sens fons. I no és això lo més greu encare, no, sino que lo poc que aquets governants nostres fan és d'una inoportunitat tan gran, que sembla s'hagi perdut la noció de la realitat, de que no vivim junts amb les altres nacions, que a nosaltres no ens afecten per a res aquestes convulsions mundials i ho demostra això la insistencia del Govern en volguer aprovar una llei de reformes militars i com a conseqüencia la de nacionalitzar les industries de guerra, quan precisament s'està sostenint en aquets moments aquesta monstruosa guerra, que del seu resultat en pot vindre un canvi radicalíssim que, inclús, porti, sino una supresió absoluta de les guerres, una orientació que faci innecessaries les lluites, armades, a no esser en casos molt extrems.

de anar contra els armaments de les nacions, que indubtablement vindran molt més refermades una vegada acabada la guerra al donar-se compte cada nació, de l'estat a que l'ha portat, la mateixa, mosaltres, are que tot hom ja, descarta les possibilitats de utilitat dels armaments, are anem a crear les fabricques Krupp, per a demostrar una vegada més el nostre ridícul, la nostra incapacitat, el desconeixement del medi ambient en que devem moure'ns.

Si les quantioses sumes que aquestes lleis obligaran a gastar les tinguesim en caixa, si la prosperitat de la nació fos tal que deixés entreveure una possibilitat de que aquestes despeses no havien de perjudicar la marxa de les altres branques de la vida nacional, encare que sempre mal fet, podria dispensar-se, pero fa posar el crit al cel quan es veu que'l deficit dels Presupostos, d'ensà de la guerra, ha doblat, i que per a res es preocupa el Govern de buscar la manera i modo de que per altres conductes produint riquesa, que prou ne hi ha en el país, compensin aquets deficits i aquets grandiosos gastos proposats.

Es més recriminable encare la conducta d'aquest Govern al venure que de les reformes militars que presenta, en sol fer qüestió de Governamental i que no admira cap modificació que a les discussions hi posará tot el frè que li dona la nova reforma del Reglament dels Cossos Lligers, demostrantse ja altre volta l'esperit autoritari de les fórses conservadores capitanejades per els Maura, Dato, La Cierva i Sanchez Guerra.

Comensa a ésser aquesta conducta una tercera edició del 1909 i de l'Agost de 1917?

Creiem que la inoportunitat està demostrada, pero encare ho és més els procediments que per a implantar-les sol usar aquest Govern, que ja també ha demostrat la seva eptitud en governar nos. Ojalá siga la darrera i comensí una nova era de grans oportunitats, que bé se les necessita el pobre del nostre país.

Educació Moral

Desitjosos de correspondre a una materia que fos amena i agradosa per a poguer conversar un breu instant amb el llegidor, voldriem no haver-nos equivocat en escullir el tema a desenrotllar en aquest succint treball.

Som amants del ben parlar i aquesta será la nostra tasca a emetre en aquets articles, dones encar que aquest treball porti per títol «Educació Moral»; i aquesta abarqui distins aspectes a estudiar de la personalitat humana, com es l'educació del sentiment, de la voluntat, del civisme, de la vida de relació, de la paraula, etc., etc; nosaltres sols ens ocuparem amb breuetat d'aquesta última o signi de l'educació de la paraula.

sa a través de l'història i de la civilització, la conexió que hi ha entre l'home i llur paraula; siguen l'habit del bon parlar, obra de cada moment, de cada instant, feina quotidiana afanyosa per a arribar a conquerir un domini de si mateix en l'expressió impecable del nostre pensament, i arribar a tindre la satisfacció íntima de ésser cada dia més perfecte; pero nosaltres com a catalans que som, indispensablement, tindrem que referir-nos a la nostra aimada parla catalana, a l'educació i la disciplina de la paraula dels catalans, i sols farem un esboç de lo que havem viscut entre els catalans de tots els estaments socials, des del civisme ciutadà, fins al bordegas de les ruralies, treien-ne una conclusió que encara que no sigui molt falaguera en l'actualitat, pot tindre els seus beneficiosos resultats per l'avenir de la nostra raça, si tots els catalans ens esforcem en tenir ferma i decidida voluntat per a perfeccionar nos en el ben parlar.

Peró abans que tot farem una divisió d'aquesta conversa. La podem dividir en quatre parts. En la 1.ª fem unes observacions generals sobre l'influencia que té l'educació moral en els països que tenen un concepte clar de ella; en la 2.ª ens dirigim als pares catalans; i en la 3.ª als nens de Catalunya, i en la 4.ª a les donzelles i dones catalanes.

I fetes aquestes lacòniques consideracions, anem a entrar en materia.

L'educació moral es l'element de cultura més important d'un poble. Se paria amo molta freqüencia de rescota i de l'instrucció, fent-se aquestes privatives d'una teoria cultural superior, i com a tal devé la norma i guia per al progrés i la grandesa d'un poble. No hi ha pas cap dubte que son factors importantíssims, son els primers graons per a escalar la cima de la cultura; pero avui se ha demostrat per pensadors moderns, per pedagogs d'aquest segle, per moralistes eminents, que l'educació moral es la base principal per a creure en una més practica aspiració humana per la perfecta marxa d'una colectivitat.

Tots els problemes del món modern se resolen tenin una sólida preparació moral. Actualment creiem més amb la força moral, que amb els recursos de la ciencia.

Els exemples els podem recullir de l'actual guerra que's ben pròdiga en recursos morals, dones els combatents que tenen un alt concepte de la moral patriòtica, son els que més proeses han fet en el camp de batalla. Així també podem dir que'ls pobles que tenen un robust i ampli coneixement étic, son els que més han influit en la recta aplicació de la justicia i en la del dret de l'humanitat.

Creiem que la moralitat en l'home, comença amb el ben parlar. Tota persona ben parlada ens atreu, ens magnetica, perfuma l'ambient i sentim desseguida una forta simpatia pel seu talent, ens embelleix la vida amb la seva suau i agradosa conversa, demostrant d'aquesta manera que té un esperit fi i delicat, que la seva sensibilitat es esquisida i tenim per a ella un alt i condescendent respecte, així com una serena admiració.

Per la manera de manifestar el pensament, descobrim la psicologia del individu, i sapiguent la d'aquest podem fer la extensiva a la raça que pertany dit individu. Un vici en la paraula, es sempre un vici en el caràcter.

Se ha dit que'l poble català es franco. Té la virtut de la franqueça, no en

dubtem ni un sol instant, pero també tenim que dir que'l nostre caràcter es aspre i dur, i això no significa menyspreu a la nostra forta raça, sino que's producte de la nostra peculiar naturalesa. Tenim els catalans una idiosincracia inconfondible amb els demés pobles del mon, manifestant-ho entre altres atributs, amb el nostre idioma. L'idioma català, respont perfectament al nostre modu de pensar i sentir, se adapta completament a l'esperit serio dels catalans que manifestem els nostres pensaments amb rudeça i breuetat, i és perqué al nostre idioma tenim que polir-lo, tenim que llimpiar-lo, tenim que fer una veritable higiene, ja que tot lo que expressem es degut als defectes de la nostra ànima que careix d'ensenyament moral.

Veiem amb molta freqüencia, més freqüentment de lo que caldria, que la blasfemia, el reneç, acut als llavis dels catalans, i això es un vici que denigra i dona baix concepte de la persona que l'ermerça, així com també se dona un mal exemple als infants, als nens, per que aquets aprenen lo que senten dir als grans. Altres vegades la causa del mal parlar es deguda al pessimisme del poble, pessimisme que té origen en la vida estreta i anguniosa de les nostres classes socials i en particular del nostre proletariat. L'amargor del cor puja moltes vegades als llavis i té expressions desagradoses. Tenim que treballar pel refinament i la cultura del nostre idioma, no sols per evitar la molestia que'ns produueix a l'oid un reneç, classe treballadora.

I en un segon i darrer article procuraré fer el desenrotllament del nostre comés.

FRANCESC PUJOL.

Visions ciutadanes

(Egloga romántica)

La plaça era amplia i esplendorosa, el sol mandrós s'ensenyoria tot el dia d'ella, i tot semblava que desbotés en foc.

Era al ensemps l'hostatge dels putxinel·lis i polítics i aquí s'ensenyoraven les redempcions, amb la mandra aguda de tots els ciutadans i'ls eterns farandulers que feien repós amb les carretes polsoses i misereres.

Aquí hi feien mimica, fent prorromper amb rialles als ciutadans, que obrien la boca descontonejant a mena de selvatges instigadors.

Aquí's conclouien tots els xerraires d'ofici, senyors d'hongo flamant i'ls parlaments al·lusius eren tots remeis que curaven tots els mals per forts, crònics i arracaterats que fossin.

L'un descalificava al altre, ningú com cadascú per sí, que volien tindre l'empir de la grandesa suprema en totes les coses.

I aixís en la plaça del poble, en la plaça del sol permaneixia fins que la manada de xerraires anavent dispersant-se del arredós contents, d'haver avassallat tot un poble sonso i dormilega que no pensava, perqué'ls cervells eren buits; que no sentien perqué'l sentit no era conegut com a creius; unicament se concretaven a que la mandra se'ls ensenyorés del damunt i a una eterna fam de dormillegnes...

Tot era un caos de divagacions. No es feia res, en el poble de la plaça de sol, res; sols alegrava l'encis a les criatures del poble les troupes gimnásti-

ques, que'ls feien riurer amb desenfré i obrien la boca famolenca, no per a riure, no, sino per la gana que'ls feia gesticular les mandíbules. ¡Res de bó! Sempre'l tricateig d'una música de picarols d'aquells cadavérics animals que portaven els clowns, lluint vestits descolorits per el sol del romiatge de les carreteres.

¡Poble de gana! ¡Poble de són i mandra!

I'ls camps morien infeconds, mancats de trovar mans afanyoses.

I en aquest poble, aon dominava tant la gana, la bona modelitat no hi trobava caliu; per ço'ls odis se criaven profonds cada dia més, entre'ls badocs habitants que acariaven el sol, extesos de panxa enlaire.

Era un caòtic poble gris, un poble que rebia instrucció amb banys de sol, que'l camp creixia a mercè del sol, que l'únic que'ls preocupava era'l sol i l'únic que'ls afalagava eren els pallaços dels carros de picarols, i l'oració mansa de les campanes que'ls cridaven recullidament cap al sant regaç dels pastors d'ànimes que s'anaven criant panxa-contentes a espallles dels cretins!

En un temps que prossegui al de la són i mandra, n'esdevingueren a semblar-hi bones llevors, un vol d'apòstols. Si bé'l pallaço trágic havia extés la mala llevor que s'havia arrelat; els apòstols, amb el Mestre, anaven predicant pau, apaigabant odis, i aixís lo gran creença per part d'uns i altres i allavors es logra treure els merceders, els xerraires i els pallaços a cops de corda...

En la plaça del sol, unes ombrivoles acacies projectaven un ombra plácida i'ls aimants s'hi aparellaven. Ja s'havia obrat un miracle. Ja no hi havia hipòcrites, puix hi regnava la pau i la quietut dels sentiments serens...

Ja no tocaven les campanes a oració, puix l'esglesia, mons regaç de són i mandra s'havia enderrocat, junt amb la fesomia decadent del poble.

Are tot prenía un caire de ciutat gran i riallera, jamai s'oposaren al curç armónic de tots els cues i'ls parassits.

En la plaça s'hi aixeca un símbol, i en tot el poble gris esdevé blanc, pur i beneit, purificat per l'ombrositat dels arbres i les rialles dels infants, que son ingénues, i no com avans, que reien de miseria i són...

SALVADOR TORRELL I EULALIA.

Un sonet de Llorenç Stecchelli

No vull saber si sots la cabellera penses bé o mal; sols sé que l'he besada. No vull saber si al pit, dona encisera, tanques un cor de santa o de damnada.

Que hi fa que una mentida escaducera entre un bés i un altre bés t'haja escapada? Per que esbrinar si fou o no sincera la breu prova d'amor que em tens donada?

Jo no't deman si dintre el vi begut cap droga forastera hi ha disolta. La beguda era bona i m'ha plagut.

Ni vull saber si ets casta o desinvolta. Si tot l'e pai d'un jorn ens hem volgut, ja és prou ésser feliços una volta!

Traducció de LLUIS VIA.

(De Renouement.)

Localismos

Aniversario

Ha transcurrido un año desde que, invitados por nuestro dilectísimo amigo, el digno presidente de la Diputación provincial y de la Cámara de Comercio D. Pedro Lloret, visitamos la Casa de Beneficencia.

Ya era hora de volver. Nuestro amigo, raramente habrá dejado pasar un día sin visitarla. Y será debido a que, para los hombres de corazón, tan importante como impulsar la marcha política y administrativa, de una corporación provincial, ha de ser prodigar sus devociones a un asilo donde palpitan en carne viva las lacerias sociales; donde centenares de seres humanos, huérfanos de todo vínculo familiar, y débiles para entrar en la lucha por la vida o para proseguirla, encuentran el auxilio de la piedad oficial y el halago de unas manos delicadas que imitan santamente caricias maternales y ahuyentan la amargura de las frentes rugosas, como un casto revuelo de mariposas blancas.

Notamos, al entrar de nuevo en la Casa, un detalle elocuente que no hemos comentado con nuestros compañeros y que hemos de desflorar porque, sin ser lo más interesante de cuanto hemos visto, es lo más importante que hemos apreciado. Hay un cambio dichoso en el aspecto de las personas que viven en este asilo. Las mismas religiosas, sin haber perdido nada de su exquisita discreción y su humildad, revelan alegría. Las visitas no las humillan. Muestran al visitante un optimismo mal disimulado.

Sienten la venturosa inquietud de una renovación que las ojos profanos han de comprobar al adentrarse en el examen de las mejoras realizadas. Si antes tenían la venerable resignación de unas hermanas enfermeras que sabían unir su vida de sacrificio al dolor de ajenos males y a la tristeza de ajenos desvalimientos, tienen ahora el bendito ardimiento de saberse médicos de aquellas dolencias; de haberse con-

que un rayo de sol ha penetrado en los rincones más sombríos de aquel recinto, ventilando la pesadumbre de enfermos y enfermeras.

Se ha mejorado radicalmente el régimen alimenticio. En la Casa provincial de Beneficencia se come bien y suficientemente. Todos los artículos son de primera calidad. Y es un encanto ver a los pequeñuelos, todos gordiflones y rebosando salud.

Hay flores en todas partes: en los despachos; en la Capilla; sobre las mesas de las antecámaras; sobre las servilletas, dobladas a modo de lirios y apriadas en los nitidos vasos que coronan los cubiertos. Hay flores hasta en la cocina, velando, como una sonrisa entre romántica y humorística, el baño lento y escrupuloso de las hortalizas.

La escuela de niños se ha transformado por completo. Lo que era una cuadra llena de hoyos y destaralada, se ha convertido en sala llena de luz y limpieza. Nuevo el decorado y nuevo todo el material, con mesitas unipersonales. Los niños acogen estas mejoras con cierta respetuosa turbación que es germen de satisfacción y gratitud para la formación de su conciencia.

En aquella Sala de Lactancia donde se morían los bebés por falta de medios con que sostenerlos, ya no hay bajas. Hay amas en mayor número y un Laboratorio con todo lo necesario para comprobar la pureza de la leche.

La Farmacia, donde Sor Carmen puede preparar así la más delicada de las fórmulas como el más delicioso de los refrescos, es otra tacita de plata donde todo reluce. Y tiene vistas al jardín.

El jardín. Este era un feísimo patio, lleno de escombros y herbajos. Ahora es un jardín espléndido. Lo será con el tiempo; pero ya seduce su contemplación, con sus parterres llenos de flores y arbustos, y sus senderos de curvas deliciosas, y su inmensa visión de mar.

No ha cambiado todo en la Casa provincial de Beneficencia; pero un progreso notabilísimo es de notar en ella. Y este progreso no es debido ciertamente a un milagro, sino a que, a los desvelos del Presidente, que está llevando a cabo una obra altamente humanitaria y trascendental, ha respondido francamente aquella colaboración social que tan ardentemente reclamábamos un año atrás, y que es lo único que pudo trocar el ambiente afflictivo que reinaba en la Casa, en el plácido optimismo que a pulmones llenos se respira hoy en ella.

(De El Comercial.)

Morell i els caciés

Novament tenim que insistir sobre la plaga que com a gram mal que impedeix el creixment i desenrotll de aquest poble.

Un dia darrera l'altra, els caciés actuen sens reparar en res i fen llur via dret al fi profitós que's proposen i ens obliguen en llur actuació a que, sens mirament de cap classe, denunciem els seus fets vergonyosos per a que, fent-se públic, puguem els que encara de bona fe els creuen, convence'ns de la falsetat dels seus actes.

Vàrem dir en anterior articles que estavem disposats a que l'actual estat de coses acabés i surés la veritat per tot, i no desmaiarem en lo més mínim en la nostra tasca. Vàrem prometre-ho i sabrem complir-ho, puix per quelcom som enemics de la farça i de les vergonyes polítiques, de la mateixa manera que sentim gran amistat i adoració per la sinceritat. Son enemics nostres i de la societat i com a tals tenim que tractar-los, mentres no canyien el seu modo especial d'esser.

Els administradors del poble, mal aconsellats i falsament guiats per el cacié màxim del mateix, continuen fent de les seves i van empenyense, están a punt de rodolar per una pen-

directament al abim, sens que la major part d'ells s'en donguin ni tan sisquera compte.

Els errors que cometen es succeeixen l'un darrera l'altra i mentres tant, es el poble el que sofreix directament les conseqüències i en toca els resultats, que no poden esser més funestos de lo que, desgraciadament, son.

El nou fet que ens proposem relatar es excessivament sencill i de poca importància, empró el desitgem fer públic per a que es pugui apreciar el treball de capa dels mentats caciés que no es limiten a una esfera determinada sino que ho abarquen tot, sols siga fer negoci encara que el tal siga brut.

No fa molt temps va esser colocada sens coneixement del propietari del immoble, una placa donant nom a un carrer. El nom donat era el de Vallgornera, respectable per a nosaltres, i més després de la seva mort; empró no creiem que la seva actuació durant la vida fos tan beneficiosa per a el poble que obligués al mateix a donar el seu nom a un dels seus carrers.

Amatens en volguer averiguar la causa del mentat bateix, hem lograt sapiguer casi amb certesa que el padri joh sarcasme! es precisament un dels caciés que fent tots los possibles per a obtindre, lo que realment posseeix, de la familia aludida. Realment es un modo de pagar un deute que no pot consentir el poble.

Inconciènciam, al prestar-se els administradors del poble a fer el seu joc i a satisfer els seus capritxos i remordiments, caient dintre la xarxa de les seves artimanyes, han fet soberanament el més gros dels ridicols.

L'Ajuntament no pot prestar-se a aquestos fins purament particulars i, per lo tant, obrant conciençiam, deu haver de esborrar el nom de dit carrer i substituir-lo, si ho creu convenient, per el del padri del bateix, mai prestar-se a un negoci com el present, que repugna a tot-hom.

Es necessari que'ls administradors

del poble es deslliguin de tota classe d'influències, que tan poc productives son per al mateix i que obrin tal com la seva conciencia rectament els indiqui, sens acobardar-se per les amenaces que puguin fer-los-hi. Si aixi no ho fan, és necessari que'l poble busqui nous directores que siguen capassos de encaucar-los per la via del progrés, la civilització i la cultura.

Mentres el poble de Morell no expulsi del seu si als sers que no saben dirigir els seus propis interessos ni dominar les seves passions, essent l'açot del poble, el cacié serà l'amo i ell l'esclau, subjecte als seus capritxos i gustos, empró no sabent per que; mes, el cor ens diu que prompte serà arribada l'hora de la seva redempció.

En l'inauguració d'uns jardins

a la Casa de Beneficencia

Bé prou que n'havíem sentit parlar de les reformes que's portaven a terme a la Casa provincial de Beneficencia, mes, no en volíem parlar. Que ho fassin els altres, que judiquin i que comparin, ens deiem nosaltres, homes polítics; que judiquin els altres... i no havíem volgut anar a veure el curs dels treballs per a que'l contrast fos més gran.

Amb impaciència, doncs, esperavem el passat diumenge, dia senyalat per a l'inauguració dels jardins, i l'hora anunciada hi acudirem, quedant corpresos de forta emoció, amb esborronament de goig, davant l'espectacle hermosíssim de uns terrenys convertits, com per art de magia, en uns esplendorosos jardins, aon se hi confonen els braus arbres montanyencs amb les delicades flors de colors i de flaires exquisits, barrejats arreu entre plançons que esperen el seu torn de rebrotir a la llum per a adorar al sol vivificador de les plantes i dels homes.

L'amor, la més excelsa virtut de la humanitat, ha fet el miracle.

En Pere Lloret, que amb son entusiasme, amb son altruisme, fa neixer a una nova i desconeguda vida als assilats, aquets pobres orfens, que, avans miseriosos, pregonaven arreu de la ciutat la fama que se'ls sometia, mentres a sa costa se hi atipaven senyors, senyors que per aquet fet sols, per aquet crit de lesa humanitat, la societat tindria que repudiar-los, i potser i tot, recloure'ls... mes, ara ens ve a la memoria la sentència d'un aixerit baillet de la Casa que anys enrera tinguerem la ocasió de coneixer, qui, contestant a una nostra imprecació, ens deia:—«Deixils, que lo que avui ens roben, no els farà profit, i dia vindrà que tindran de venir a la Casa, per caritat, a compartir nostre pa... no els hi farà profit»—.

Aixi sia, amic; que are, home lliure, podràs comparar com administren els homes de cor, els republicans, aquells republicans que al arribar a la Presidencia vos l'acusaven de no donarvos berenar per a solemnitzar no sé quin Pasqua.

Nosaltres, casi sempre acostumats a la brega política, ens falta potser l'elegancia d'expressió de un revister, que pogués resenyar fil per randa lo que fou la festa d'inauguració dels jardins, a la que s'hi acoplà la de celebració de la festa de l'arbre, havent-hi aportat tot son entusiasme l'agrupació de Tarragona amb En Manuel de Peñarrubia a son cap.

Hi donaren també solemnitat al acte la presencia de les autoritats, no faltant-hi l'arquebisbe ni el governador civil.

Nostre Orfeó hi entonà també uns càntics. Nostre meritíssim Orfeó és la consagració més presuada, y allí fou el més armoniós de caritat i germanor que la ciutat, nostre poble, ofrenava als pobres orfanets, als desvalguts, als germans.

Festa de llum i d'alegria fón la del passat diumenge. Com debia glatir de goig nostre excels amic En Pere Llo-

ret, no sols per el fet dels jardins, ni el de la magnífica Escola instalada amb tots els avençaments de la ciencia pedagógica moderna, sino per la satisfacció que experimentava allí tot un poble que sent la caritat i estima, i que es veu dignament representat amb ell. I per ço potser en nosaltres era més gran també la satisfacció; ens hi semblava que en la magna obra empresa, tot just començada, hi havia quelcom nostre.

JOAN DE TARRAGONA.

«Acracia»

Nova publicació

Saludem l'aparició d'un nou company de brega periodística local, *Acracia*, quin primer número ha aparegut aquets dies. Es un portaveu de la classe obrera, i amb això en tenim prou.

Pero heus aquí que des de'l primer moment ens dona un petit motiu per a doldre'ns de quelcom que sincerament lamentem. Diu en sa capsalera de salutació:

«A cuantos por defender ideas de emancipación humana; a cuantos por defender el pan de sus hijos, padres y hermanos, gimen en las Bastillas de España, víctimas de la reacción, la burguesía y el capitalismo imperante —eternas rémoras de todo progreso— saludamos muy fraternalmente...»

Pero tot seguit estampa en un comentari:

«Dice *La Lucha* del 7 corriente: La amnistía ha sido concedida por la potente y formidable propaganda de las izquierdas.»

«Se puede mentir y para ello es preciso tener mucha memoria, pero decir lo que antecede solo podeis hacerlo creer a los que ignoran que en Agosto estabais todos en la calle... del *miedo cobarde y rastrero* número...»

I així, que no's compagina amb l'article de salutació no devia escriure's i menys podia aplicar-se als esforçats companys de *La Lucha*.

S'ha oblidat el calvari de son director, En Marcell Domingo? La persecució de tota la redacció? S'ha oblidat que fóren molts els homes representatius i la massa d'esquerra de totes les localitats que sofriren empresonament? S'ha oblidat que'l director de nostre modest setmanari estigué (sortosament poc temps) de retxés endints del Castell de Pilats i que un altre company de Redacció estigué envoltat en un assumpte perillós dels tribunals militars? S'ha oblidat que la responsabilitat de lo que estigué a punt de ocórrer a Tarragona l'hagueren assumit honorables personalitats republicanes estimadíssimes de nosaltres?...

Que si sentírem i lamentàrem que companys obrers sofriguessin empresonaments?... Qui pot duptar-ho?

Però així no's va en lloc. Nosaltres passem sempre l'esponja de l'oblit per sobre de tot allò que pot enterbolir la fe en l'ideal i en l'acció renovadora y revolucionaria...

I diem: junió i avant!!!

Per sobre'l cap d'uns amics nostres xiulaven les bales un demati memorable en que, complint una encomanda, atravessàvem el Passeig de Gracia en auto, venint des de Tarragona... ¡i no n'havíem dit res...!

Impresió

Com la violeta de la qui ens parla Selgas, en una de las sevas millors poesias, es la senyoreta Magdalena Fortuny, tiple de la Secció de Cant i Declamació del «Ateneo Tarraconense de la Clase Obrera», quan apareix en escena voltada per altres damisel·les, que, com oloroses flors, embaumen amb ses gracies l'ambient càlid del teatro, fent-lo agradable a la distingida concurrencia que hi acudeix per a passar-hi moments d'esbarjo i alegria.

Tota la nostra atenció está en el desenrotll de la funció posada en escena; fins que una veu dolcíssima, que devalla de regions superiors, ens deixa sospessos, aguantant el respir, per a no perdre ni una sola nota, de aquella veu tan armoniosa que com una carícia, arriba tendre fins a nosaltres.

Es una figura de Sèvres, una deliciosa nina, una hermosa donzella, la qui té per uns moments sospessos a la nostra ànima del fil de la seva cançó, que com un enfilat de perles, va desgranant-se rica i sentimental, produint, encare que per breus moments, la dita suprema de poguer fruir de la seva veu... com si fos un néctar.

Cánta, cánta sempre, que mentres cántis, no morirà mai la primera; ens semblará que sempre estém als vint anys; que vivim eternament aqueixa edat benaurada, aon se frueixen las ditxes, que sols se tenen, sentin-te...

Una tempestat és desfeta. Els aplausos se succeeixen sense interrupció de cap mena... La ovació s'imposa... Tots piquem de mans, mentres un somris puríssim es dibuixa en uns llavis corallins... Es ella, que, amable, agraeix aquesta petita manifestació de simpatia i premi al seu acabat treball d'artista...

**

Finit «El barbero de Sevilla», ens trovem ja fora del teatro i una melangia dolça ens invadeix al recordar, optimistes, aquella veu, que era les nostres delicies en mig d'aquesta vida, tan plena d'amargors.

SALVADOR FERRÉ GUASCH.

Sportives

Pedestrisme

Aquest matí a las onze tindrà lloc l'anunciat cros-countri a la pintoresca montanya del oliva, organiat per lo «Club Gimnastic».

El recorregut de la cursa es el mateix ja anunciat, tinguen lloc l'arribada frena al mateix Club.

Son en gran nombre els corredors inscrits per a disputar-se la llarga seria de premis oferts per entitats i particulars, fent-se moltes cábalas i judicis de qui podrà esser el guanyador de la magnífica copa oferta per el senyor Navarro.

No corrent l'Abella ni en Maset, i havense ausentat a Barcelona l'Erra, la lluita queda closa a la joventut, neófitas molts d'ells, dels Clubs «Gimnastic», «Tarragona» i «Catalunya».

¿Qui guanyarà? No tardarem gaires hores a descórrer el mantell d'aquest enigma.

**

Foot-ball

El passat diumenge per a disputar-se la copa Palazón se traslladaren a Vilafranca els equipiers del primer «Gimnastic».

Un públic nombrosissim y escullit aplaudia als dos contraris que desenrotllaban un joc tàctic i correcte com sempre han volgut fer-ho. Fou un goal el «Vilafranca» i a poc seguí l'empat del «Gimnastic». Continuava el joc maravellosament quan el senyor referé se li acudi pitar un penal que ningú sapigué veure, ni jugadors ni públic. Protestàren els nostres de tal fet, secundats per la immensa majoria dels espectadors, no conseguint que'l jutge variés d'opinió quan tan declarà era son erro. Ficeu-vos qu'en Serra, fóra de l'àrea de goal, tren la pilota, que toca l'ala dreta i entre l'un i l'altre la treuen a faut; en Serra, tranquilament, allavors l'agafa amb les mans i el senyor jutge pita un penal, que, tirat per Arnet, se converteix en goal, no defençant la porta en Gausulla.

Els nostres, veient que les protestes d'ells i del públic no eren ateses, obstinaren per retirar-se, amb l'aplaus del públic, que si bé's dolia de que s'acabés aixi un partit tan igualat, comprenia que devant de la parcialitat d'un referé del mateix equip lo mellor

XACOLATE ORTHÍ-TARRAGONA

PRODUCTE PUR i de PRIMERA CALITAT: El més RIC EN CACAO: Aliment NUTRITIU per excel·lència

era fugir pel foro. I així acabà un partit que no sabem quin final hauria tingut de jugar-se complert.

El «Vilafranca» invita novament al equip roig a celebrar un nou partit, mes com encara se'ls deu els viatges de l'anterior no han acceptat la deferència mentres no se'ls aboní per anticipat lo que se'ls deu i correspon.

OLIMPIC.

De l'Ajuntament

Per manca d'espai no podem publicar la sessió d'aquesta setmana, que tingué la particularitat d'esser presidida per el nostre bon amic i company en política el segon tinent d'alcalde, En Joan M. Piñol, publicant solament la interessant proposició presentada per les minories i firmada per els senyors Rabadà i Oliva, qu'és la següent:

«Excmo. senyor: Els concejals que sotscriuen tenin en compte que la Junta Provincial de Sanitat ha disposat en forma preceptiva que l'extracció de matèries fecals té que efectuar-se per medi de sistemes inodoros, desterran l'antiquat i perjudicial, dit de barrals i que immuncin les matèries indicades mitjan l'empleo del sulfat de ferro o beurada de calç.

Que al tractar de complimentar lo disposat per aquella Junta, la classe pagesa es resisteix a emplear el sulfat de ferro, alegan que esterilisa la part fertilisan del abono, i perjudica a les plantes mermant el seu desenrotlló.

Que'ls propietaris dels aparells dits inodoros també es resisteixen a utilitzar-los i a extreure comuna, alegan que aquell producte químic oxida els tubos, botas i artefactes que emplean per a la seva industria.

Que la resistencia a extreure comuna per les persones i empreses que actualment ho efectuen, amb consideració al gran nombre de dipòsits d'excreta que no comuniquen amb les cloa-

ques, podria donar lloc a un conflicte, amb greu perill per a la salut del veínat,

Tenen l'honor de proposar a V. E. es digni acordar:

1.er Que mentres la classe pagesa, no justifiqui tecnicament el perjudici que alega amb motiu de la exterilissació de la comuna per medi del sulfat de ferro, es mantinga amb tota integritat el compliment de lo ordenat per la Junta provincial de Sanitat respecte l'empleo del sulfat.

2.^{on} Que per a evitar els perjudicis que podria portar en sí, el compliment de l'amenassa, feta ja pública, de que tan els pagésos com les empreses del sistema inodor, es negaran a extreure comuna, encar que rebasin els dipòsits, acordi V. E. incautar-se dels aparells i ensers que siguin necessaris per a practicar la evacuació de la excreta, en els casos que siga necessari.

3.er Que es faculti a la comissió de Higiene i Sanitat, per a organitzar degudament el servei.

4.^{rt} Votar del capital d'imprevistos un crèdit de 2.000 pessetes per a atendre als primers gastos d'incautació de l'aparell o aparells del sistema inodor que sigan necessaris per a efectuar l'extracció de la comuna per compte del Municipi.

5.^{nt} Que'ls gastos que ocasioni la instal·lació complerta i definitiva del servei indicat es consignin en el presupost extraordinari, en el que s'hi inclouran com a ingressos per a fer efectius aquells gastos l'import d'un arbitri sobre dipòsits de matèries fecals, quina quantia determinarà la Comissió d'Hisenda oportunament.

V. E. no obstant acordarà etc. Tarragona 16 de Maig de 1918.— Angel Rabadà.— E. Oliva »

NOVES

En Macià Mallol.—Ha arribat de Madrid el nostre ben volgut amic el diputat per Gandesa. Siga ben vingut.

Tómbola a favor de la Creu Roja de les Nacions aliades.— El dia 30 de setembre i davant notari, es celebrarà a Barcelona el sorteig-tómbola a favor de la Creu Roja de les nacions aliades, en el qual s'adjudicaran els següents premis:

1.er Un *xalet* de planta baixa amb espaiós jardí i hort, situat a Ametlla (La Garriga).

2.^{on} Un *Pendentif* i *Rosetons* de brillants, de la casa Masriera germans i Joaquim Carreras.

3.er Un *menjador* complet de caoba i aplicacions de metall, de casa Joan Pons.

4.^{rt} Un *auto-piano* «Chassaigne Frères».

5.^{nt} Una *motocicleta* «Indian».

6.e Una *màquina d'escriure* «Underwood», oferta per la casa Tríniger i Comp.*

A més s'adjudicaran 125 premis, als que correspondrà un objecte artístic, degudament numerat.

L'entrega d'aquests es farà a les oficines de la benèfica institució, Corts, 655, principal, Barcelona.

El preu de cada número és de 2 pessetes, i es troven en venda a la ferreteria den Bernabé Martí (antiga casa Mallol), carrer de Sant Agustí, 9.

El fi nobilíssim de la tómbola, fa creure que els números s'agotaran molt abans de la data del sorteig.

En Francesc A. Potau.—Hem tingut el gust d'estrenye la mà d'aquet nostre entranyable amic que acaba d'arribar de Fernando Póo, aon té la seva residència, disposat a passar una curta temporada al costat dels seus pares.

Siga ben vingut i que li plague la curta estada a la seva terra nadiua.

CASA COCA

COMTE DE RIUS, 7 - TARRAGONA

Respalls de tota mena, especialitat en articles de pell i per a viatge, hules per a llits i taules, gutaperxes i linoleums. S'ha posat a la venda el follet.

SOFRE LIQUID "RADIUM"

Preparat per la Casa C. Haupold a base de polisulfur amb notable estalvi sobre el sofre en póls.

La Escola de Viticultura y Enologia de Reus el recomana per a combatre la *malura* de les vinyes.

Agent: **Sebastià Miró**, Tamarit, 99. — BARCELONA

— Teléfon A. 5.371 —

D'oposicions.—En les que se están celebrant a Madrid per a cubrir varies places vacants d'oficials del catastro acaba de obtindre un brillant nombre de punts i per lo tant queda aprovat, el nostre bon amic En Josep Baradat Ayllon.

Ho celebrem i felicitem al opositor i als seus pares, al mateix temps que desitgem li sigui otorgada passa.

«**Darling**», fox-trot.—De sa activitat, aixis com el desitj de millorar el magatzem de musica i pianos, que adquirí no fa molt el nostre amic En Pau Ricomà, ja n'ha donat proves, és sent una de elles el empendre, sots el títol de «Edició Mundial», la publicació d'obres musicals. La primera, que ha conseguit ja un èxit grós, es compon d'un fox-trot titulat *Darling* del nostre amic En Josep Gols, director de l'Orfeó Tarragoní, que ha tingut el acert de dedicar-lo al no menys estimat amic En Josep Merelo, cònsul de França a nostra ciutat.

El *Darling* està pulcrament editat, honorant-lo en gran manera una formosa portada deguda al mestre en el difícil art decoratiu en miniatura N'Antoni Ramos, de la Escola Normal.

No sabem si felicitar amb més fruïció a Gols, per sa inspirada composició; a Ramos, per son bell dibuix, o a Ricomà, per son acert al fer aital edició; doncs que ha sigut necessari el treball de tots tres per a esdevenir-ne una obra ben complerta.

«**Desde las barricadas**» (Vida política espanyola) per ALBERTO GHIRALDO Preu: 3'50 ptas.

«**El peregrino curioso**» (Una setmana de revolució a Espanya) Sensacional follet de 100 pàgines Preu: 0'35 ptas.

«**Prometeo encarcelado**» per ANGEL SAMBLANCAT Preu: 25 céntims. Demaneu-los en totes les llibrerias y Casa Editorial Monclús — Tortosa —

CONFITERIA I COLMADO "LA SARAH BERNHARD"

LLUIS RIOLA

Capses per a bomboneria fina : Serveis per a bodes i lonxs
ESPECIALITAT EN NATILLA (CHANTILLY)
S. Agustí, 19 i August, 2 - Teléfon 195
TARRAGONA

CLÍNICA VETERINARIA I TALLER DE CONSTRUCCIÓ

POMPEU VALL

NOVA DE S. FRUCTRÓS, 3
TARRAGONA

SASTRERIA

Francesc GABRIEL

La casa mes assortida en géneros
PREUS INEMITABLES

Plassa de la Font, 14
Tarragona

LA REUSENSE

Gran Tintoreria

EN INGLÉS MAGRIÑA

Baixada Peixeteria, 21
TARRAGONA

Aquesta casa es la única que executa el verdader RENTAT EN SEC sobre'ls trajos de senyor y senyora, lo mateix que en boás, guants, mantellines, stors, cortinatjes, tapets, etc., etc.

Tenyit de dol en 24 hores. Colors a la mostra. Negra especial per a vestits de capellá.

Es trenen tota classe de taques per difícils que sigan.

Tots els treballs se serveixen amb la mes exigent PRONTITUT, PERFECCIÓ I ECONOMIA

J. Floret i Ordeix

Advocat : Corredor de Comerç Col·legiat
Apodaca, 6 : Tarragona : Telefon 95
Gestió i intervenció d'operacions bancaries : Ordres de borsa

Fábregas i Recasens

Banquers
Valors :: Cupons :: Borsa :: Canvi :: Giros
Rambla dels Estudis, 4 :: Barcelona

BAR-NIN LA BATERIA

Antic establiment, el més acreditat, tant per la puresa de ses licors, vins i refrescos, com per la llimpiesa i esmero amb que se serveixen.

Begudes del país i extrangeres : Surtidíssim buffet : Escullit i extens repertori de piano eléctric Tot instalat a la moderna

JOSEP NIN — RAMBLA SANT JOAN, 39
TELÉFON, 273 — TARRAGONA

Mendez Núñez, 6, enf.º
TARRAGONA

Ferreteria de Bernabé Martí

Bateria de cuina — Eines de totes classes
Articles per a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regalos

Articles per a Sport

SANT AGUSTÍ, 9 I 11-TARRAGONA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS Ibarra & C. (S. en C.) SEVILLA

Tots els dijous sortida fixa per a València, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz, Huelva, Sevilla (admitint càrrega amb coneixement directe per a Ayamonte i Isla Cristina, amb transbord a Cadix o Huelva, segons convinga al interessat), Vigo, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián. Quincenalment admet càrrega per a Motril. Servei ràpid eventual per al Nord d'Espanya, amb escala als ports de València, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Coruña, Santander i Bilbao, emplaçant sols 14 dies en el viatge. Se expedeix coneixement directe per a Lluçma i San Esteban de Pravia amb transbord al vapor Lluçma n.º 3, i per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa Denain & d'Anzin.

VIATGES EXTRAORDINARIS A PALMA DE MALLORCA

Per a la Costa d'Espanya **PRÓXIMES SURTIDES** Per a Gèlida i Marsella
VAPOR "CABO SAN ANTONIO"
VAPOR "CORONA"
Per a més informes al Consignatari **D. Marian Peres-Reial, 32 - Telèfon, 45 - TARRAGONA**

TALLER DE CERRALLERIA
DE
JOSEP GIL SABATÉ
CARRER PORTELLA, 9
TARRAGONA

Bàscules, Balances
i Romanes.
Reparacions de totes classes.

GRANS MAGATZEMS
Las Baleares

Sabateria : Sombrereria : Camiseria : Corbateria : Géneros de punt : Especialitat i grans existències en mitges i mitjons.

ROBA BLANCA PREU FITXO
TELEFON 116

Confiteria i Pasteleria
Francisco Tuset
(Ex-dependent de la casa Palà)

Gros assortit en reposteria : Tortades replenes i Pasta de Brioiix. Especialitat en Pastes seques : Carquinyolis i Borregos : Xarops i Horxates.

RAMBLA S. JOAN, 41
TARRAGONA

Impremta de Llorens i Cabré

Fortuny, núm. 4
TARRAGONA

TINTORERIA MODERNA
de Angel Alcoverro

Unió, 33. Taller: Gasótoro, 32. TARRAGONA

SUCURSALS A GANDESA, VILLALBA, BOT I BATEA

L'amo d'aquesta tintoreria té'l gust de posar en coneixement de la seva nombrosa clientela i del públic en general que ha rebut un immens assortit en colors de la present temporada i en especial els negres de BREMEN. Per a convèncer-se visiten aquest establiment.

Es renen i tenyeixen tota classe de teixits de llana, al cotó per difícils que siguin.

Es renen i tenyeixen sotanes i mantons en negres especials.

Es renen en sec trajes de senyor i senyora, lo mateix que tota classe de cotinatge, tapets, boás, guants, estires, mantones, llinas, gorres, etc.

Es negres es tenyeixen en colors.

Especialitat en els planxats sens perjudicar els teixits.

Gran rapides en els dots. Se serveixen els encàrrecs amb promptitut.

GRAN REBAIXA DE PREU
No confondre's: Tintoreria Moderna, Unió, 33 - Tarragona

Hotel Internacional

Recentment inaugurat
Confort modern

COMTE DE RIUS, 17
1 AUGUST, 26
TARRAGONA

HIMALAYA

El rei dels licors estomacals

FABRICANTS:
Fills de Joan Vilá Granada
MARCA REGISTRADA

Gran Diploma d'Honor en l'Exposició de Buenos Aires

Demarçen'o en els cafès i pasteleries

Indicat per a casaments, batetjos i banquets

Fàbrica de Braguers i de Aparatos Ortopedics (TRENCA TS)

EL BRAGUER ARTICULAR REGULADOR sistema MONTSERRAT es el més pràctic i modern per a la retenció i curació de les hernies per cròniques i rebel·les que siguin.

Grans existències de BRAGUERETS DE GOMA per a la radical curació de les hernies de la infancia i tot lo concernent a Cirurgia i Ortopedia.

ESPECIALITAT EN LA CONSTRUCCIÓ DE FAIXES VENTRALS

Casa Montserrat
UNIÓN, 34 TARRAGONA

COLMADO CENTRAL

Frederic Miret

Fruites fresques, embutits, fiambres, conserves, vins, xampansys i tota classe de comestibles.

Unió, 28 : TARRAGONA
TELEFON 245

Instal·lacions Electricitat i aigua

Lampisteria en general

Timbres - Telèfons - Material Elèctric

Antón Montesinos
Apodaca, 27
TELEFON 324
TARRAGONA

STOCK Michelin i Dunlop

Accessoris i pe es soltes per a Bicycletes, Motocicletes i Automovils

Oils lubricants, betzines i bujies - Vulcanització i venda de pneumàtics i càmares per a tota classe de Autos

Despax i Exposic. O. M. S. T. C.
Unió, 32 :: Telèfon 259
Garage
TARRAGONA

Casa Literas

Recomana al públic sos acreditats Cafés

Torrellaco, diària

Gran assortit de articles del ram de ultramarins i marins.

Garantia absoluta amb la qualitat dels seus géneros.

Servei a domicili
MAJOR, 3
TELEFON 241
TARRAGONA

Societat de socors mutuels

TARRAGONA I SA PROVINCIA

dels cassos de malaltia, velesa, invalidesa, viudetat i mort

Inscripta en el Govern civil i en la Comissaria general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **DR. RABADA**

Per a més informes dirigir-se al domicili social:
Rambla St. Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7 - TARRAGONA

Menjadors del Jardí
de Francisco López

AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16
TARRAGONA

Se serveixen cuberts des de 150 pessetes en endavant i a la carta.

Hospedar'es per temporada a preus convencionals.

Habitacions amb llum eléctrica

CLINICA I CONSULTORI
PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts electroterapia i anàlisis micro-química d'orina. productes patològics. Sero-Reacció de Wassermann - Aplicació del 606.

BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADA

Es intern de l'Hospital de la Santa Creu en ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Melg de les Cases de Socors de Barcelona.

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7 - Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.

Per a pobres, franca dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 90, entressol. - TARRAGONA

MOSTELLE (RAIMOST)

Suc de raïms sense alcohol

The Grape, Juice G. L.
Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic

Un excelen refresc

El millor aliment en les malalties i convalescencia

Se ven per tot arreu

Sastreria
Novitat

Lluís Montserrat

PORTALET, 1
PLASSA DE LA FONT, 51
TARRAGONA

Petit Versailles
Bar de Moda

Refrescos-Cafè-Licors-Dolços

Explendit servei de Restaurant:

Piano eléctric - Overt dia i nit

Rambla S. Joan, n.º 49
Telèfon, 242
Tarragona

Per a bons **EMBUTITS**

totes menes a la **TOCINERIA**

Antoni Ventura
Unió, 11
Tarragona

PAPERERIA
I EFECTES D'ESCRIBTORI

Joan M. Piñol

Unió, 1 - TARRAGONA - Telèfon 181

Gran assortit de llibres raillats de totes menes i tamanyos : Escribants ; Plums ; Sillogràfiques ; Pena-cartes ; Copiadors, etc

Gran novetat en pitja papers amb rellojete veritat

Postals de totes menes i albums per a les mateixes

PREUS SUMAMENT BARATOS
Unió, 1 - Tarragona